

Gražus gyvenimo ir darbo jubiliejus

Mes, ne vieną dešimtmetį dirbantieji Lietuvos mokslų akademijos bibliotekoje, jos neįsivaizduojame be Zuzanos Glebavičienės buvimo šalia. Prisimename jos grožį jaunystėje, žavesio nepradusį ir po kelių dešimtmečių... Jos sodri, šmaikšti, turtinga kalba mus visada žavi ir nuteikia geresniam darbui, pakelia nuotaiką.

2006-ųjų pavasarį atšventėme jos gyvenimo brandų jubiliejų, o neseniai sukako 50 metų, kaip ji kasdieną praveria paslaptingas bibliotekos duris...

Rašant apie Zuzaną Glebavičienę, reikia prisiminti jos biografiją. Zuzana Šimkutė gimė 1926 m. balandžio 11 d. Jurbarko rajone, Gudelių kaime, valstiečių šeimoje. Kadangi tėvams ūkininkauti sunkiai sekėsi, jie persikėlė į kitą, Giedrių, kaimą, o vėliau, 1935 m., pardavę ūkį, persikėlė gyventi į Jurbarką. Tų pačių metų rudenį Zuzana įstojo į Jurbarko pradinės mokyklos I skyrių. 1941 m. ji baigė 6 pradinės mokyklos skyrius ir tų pačių metų rudenį įstojo į Jurbarko valstybinę gimnaziją. Mokytiis buvo sunku. Šeima didelė – augo 5 vaikai: 2 broliai ir 3 seserys. Zuzana augo pas patėvį. Kad galėtų mokytiis ir užsimokėti už mokslą, vasaros atostogos buvo parduotos miesto inteligentams. Zuzana prižiūrėjo pašto viršininko vaikus ir dirbo kitus darbus. Mokydamasi gimnazijoje, ji pamėgo šoki, meno saviveiklą, sukūrė įvairių vaidmenų. Nepaisant sunkių gyvenimo sąlygų, 1947 m. baigė Jurbarko valstybinės gimnazijos 8 klases.

Kad galėtų toliau mokytiis, vėl teko padirbėti. Nuo 1947 m. rugsėjo iki 1948 m. birželio dirbo mokytoja Jurbarko pradinėje mokykloje Nr. 2.

1948 m. rudenį įstojo į Vilniaus universiteto Istorijos-filologijos fakulteto I kursą. Studijų metais buvo aktyvistė – istorikų grupės seniūnė, bendrabučio tarybos pirmininkė, dalyvavo kraštotyros būrelio veikloje, fakulteto tautinių šokių grupėje. Zuzanos byloje, saugomoje Universiteto išduotoje charakteristikoje, pažymėta, kad ji gerai mokėsi, buvo darbšti, pavyzdinga studentė.

1953 m. Zuzana baigė Vilniaus universitetą ir nuo rugsėjo 1 dienos buvo priimta į Lietuvos mokslų akademijos Istorijos ir teisės institutą jaunesniąja moksline bendradarbe.

1956 m. spalio 28 d. ištekėjo už Albino Glebavičiaus.

Institutas ją norėjo siųsti mokytiis į aspirantūrą Maskvoje, antropologijos specializacijoje. O čia – jauna šeima, vyras buvęs tremtinys... Todėl Zuzana, norėdama išsaugoti šeimą, iš esmės keičia darbą. 1957 m. liepos 15 d. ji paskiriama į Centrinę biblioteką. Čia ji dirba Knygų tvarkymo ir katalogų skyriaus Sisteminimo sektoriaus vyresniąja bibliografe. Darbas visai naujas, bet čia ji sutiko puikius bendradarbius – Eleną Mironaitę bei Alfonsą Bielinį, iš kurių sėmėsi profesinės bei žmogiškosios išminties ir patirties. 1958 m. rudenį jaunoje šeimoje sukrykštė jų pirmagimė ir vienintelis vaikas – Loreta. Jai Zuzana atidavė visą savo meilę, menininkės sugebėjimus. Prisimenant anų laikų sąlygas, tuščias parduotuvių lentynas, menkučius atlyginimus, ji dukrelę puošė savo darbščių rankų sukurtais drabužėliais. Mažoji Loreta visada buvo originaliai aprengta, tėvelių numylėta dukrelė.

Zuzana, suvokusi sisteminimo paslaptis, suklasifikavo tūkstančius knygų, tvarkė sisteminį katalogą. Ko nespėdavo padaryti darbe, korteles skirstyti nešdavosi į namus.

Bet reikėjo patyrusio žmogaus pagalbos kitam skyriui. Todėl 1974 m. spalio 1 d. Zuzana paskiriama Fondų saugojimo ir aptarnavimo skyriaus vyriausiąja bibliotekininke, nuo 1979 m. balandžio 16 d. – Skaitytojų aptarnavimo sektoriaus vadove, nuo 1981 m. rugsėjo 21 d. – Fondų saugojimo ir aptarnavimo skyriaus vedėja.

Kokio sudėtingumo darbo bare ji bedirbtų, visur ji buvo sąžininga, stropi, pareiginga darbuotoja. Kiekvieną jai patikėtą darbą ji atlikdavo su meile, padarydavo viską, kas įmanoma jos jėgomis.

Gal pusės bibliotekos ir ne tik bendradarbių butus puošia Zuzanos įvairiomis progomis padovanoti rankdarbiai: servetėlės, takeliai, pagalvėlių užvalkalai, kilimėliai ir kt. Į juos žiūrėdami mes matome jos darbščias rankas, jaučiame menininkės sielą.

Už gerą ir pavyzdingą gamybinį darbą, aktyvią visuomeninę veiklą Zuzanos darbo byloje yra daugybė bibliotekos direktoriaus padėkų, ji du kartus apdovanota Lietuvos mokslų akademijos Prezidiumo garbės raštais, Lietuvos TSR kultūros žymūno ženklu.

Rašydami apie Zuzanos visuomeninę veiklą, prisimename jos ilgametį vadovavimą profsąjungos Kultūrinio-masinio darbo komisijai, kur ji organizuodavo smagius bendradarbių jubiliejų paminėjimus, įvairias šventes. Smagiai nuteikia vien tik prisiminus, kad ji buvo pirmoji ir vienintelė Savanoriškos draugijos kovai už blaivybę pirmininkė.

Ji dalyvaudavo bibliotekos organizuojamose konferencijose, skaitė pranešimus, paskelbė darbų įvairiais klausimais.

1994 m. sausio 1 d. ji paliko skyriaus vedėjos pareigas ir pradėjo dirbti lengvesnį darbą – iš pradžių Fondų saugojimo ir aptarnavimo skyriuje, o vėliau, 2002 m. balandžio 1 d., perėjo į Knygų tvarkymo ir katalogų skyrių. Čia ji dirba kataloguose, išrinkdama korteles literatūros nurašymui.

Nepaisant, kad Zuzanos gyvenimas nebuvo lengvas, ji nuėjo akmenuotą kelią, likimas jai nepagailėjo smūgių ir netekčių: palaidojo mamytę, jaunesniąją sesutę. Tačiau ji visada yra geros nuotaikos, linksmo būdo. Su ja bendrauti visada malonu ir gera, nes ji, kaip pažymėta viename jai skirtame direktoriaus sveikinime, – „šmaikštaus žodžio meistrė.“ O dabar, kai jos vyras, buvęs Sibiro tremtinys, gavo paveldėtą bajoro titulą, Zuzanai šis vardas taip pat suteikia solidumo ir išdidumo.

Sveikindamas ją gražaus jubiliejaus proga, visas kolektyvas linkėjo stiprios sveikatos, ilgu gyvenimo metų realizuojant savo meninius sugebėjimus.

Alvyra Pacepavičiūtė